

**SYSTEM OCENIANIA Z EDUKACJI Wczesnoszkolnej
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3 IM. JANUSZA KUSOCIŃSKIEGO W SULECHOWIE**

*System oceniania jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 27.11.2023r. w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania
i promowania uczniów oraz wewnątrzszkolnym systemem oceniania
w Szkole Podstawowej nr 3 w Sulechowie*

System oceniania w klasach I – III jest wyłącznie ocenianiem opisowym.

Ocenianie bieżące polega na obserwacji pracy ucznia i zapisywanie ich w formie punktów, którym przypisane są opisy:

6 pkt. – wzorowo - otrzymuje uczeń, który samodzielnie, bezbłędnie, biegle w określonym czasie wykonuje czynności związane z treściami obowiązującej Podstawy Programowej;

5 pkt. – bardzo dobrze - otrzymuje uczeń, który samodzielnie, bezbłędnie, ale w swoim czasie wykonuje czynności związane z treściami obowiązującej Podstawy Programowej;

4 pkt. – dobrze - otrzymuje uczeń, który samodzielnie, ale z niewielkimi błędami wykonuje czynności związane z treściami obowiązującej Podstawy Programowej;

3 pkt. – przeciętnie - otrzymuje uczeń, który pod kierunkiem nauczyciela wykonuje czynności związane z treściami obowiązującej Podstawy Programowej;

2 pkt. – poniżej przeciętnej - otrzymuje uczeń, który z pomocą nauczyciela wykonuje czynności związane z treściami obowiązującej Podstawy Programowej;

1 pkt. – niewłaściwie - otrzymuje uczeń, który mimo pomocy nauczyciela nie wykonuje czynności związanych z treściami obowiązującej Podstawy Programowej oraz poprzez komentarz, oceny werbalne, znaczki, karty obserwacji.

Sposób informowania rodziców o ocenianiu to śledzenie uzyskiwanych ocen w zeszytach, rozmów indywidualnych, dzienniku elektronicznym Librus.

Ocena klasyfikacyjna roczna, której adresatem jest rodzic (prawny opiekun) i uczeń podana jest w formie opisowej.

Ocenianie bieżące polega na ocenie punktowej zgodnej z opisem i informacją zwrotną, której podlegają umiejętności kształtowane przez cały rok szkolny w ramach edukacji: polonistycznej, matematycznej, muzycznej, technicznej, plastycznej, przyrodniczej, społecznej i ruchowej.

Wymagania edukacyjne

Edukacja polonistyczna

Klasa I

- sprawnie wypowiada myśli w formie kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- stosuje w mowie elementy języka mówionego: pauzy, tempo, intonacja itp.;
- samorzutnie i swobodnie wypowiada się na tematy bliskie dziecku oraz o tym, co go otacza;
- uważnie i w skupieniu słucha czytanego tekstu, audycji telewizyjnej, nagrania na CD;
- słucha i wykonuje proste polecenia;
- opracowany tekst czyta wyraźnie;
- odczytuje i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów;
- rozumie tekst po jednorazowym głośnym odczytaniu;
- posługuje się ze zrozumieniem określeniami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie;
- zna wszystkie litery alfabetu;
- pisze zachowując właściwy kształt, proporcję, łączenia i pochyłość (dba o estetykę pisma – przestrzega zasad kaligrafii);
- przepisuje wyrazy i krótkie zdania z tablicy i z książki;
- podpisuje ilustracje;
- indywidualnie układa i pisze krótkie zdania
- pisze z pamięci poznane i omówione wcześniej wyrazy z trudnościami ortograficznymi;
- stosuje wielką literę na początku zdania, w nazwach państw, miast, rzek, w imionach i nazwiskach;
- wyodrębnia w utworze literackim postacie, wskazuje głównego bohatera;
- określa nastrój utworu, wyszukuje fragmenty na podany temat;
- odgrywa scenki dramatowe i teatralne;
- rozumie znaczenie rekwizytu;
- rozumie i stosuje wyrazy i zwroty oznaczające stosunki przestrzenne i czasowe oraz łatwe wyrazy pochodne, np. mama – mamusia;
- odtwarza z pamięci wiersze, piosenki.

Klasa II

- w trakcie rozmowy z nauczycielem stawia pytania;
- układa opowiadania twórcze np. inne zakończenie utworu, dalsze losy bohaterów;
- opisuje przedmioty z otoczenia lub przedstawione na obrazku;
- wygłasza z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy;
- kulturalnie i cierpliwie słucha wypowiedzi nauczyciela, innych uczniów, nagrań audycji, aktorów, czytanych tekstów, poleceń;
- czyta i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów;
- czyta poprawnie, płynnie teksty z uwzględnieniem znaków przestankowych (kropki, przecinka, pytajnika, wykrzyknika);
- rozumie nowy tekst po jednorazowym przeczytaniu cichym i głośnym;
- czyta z podziałem na role;
- wyszukuje w tekście podane wyrazy, zwroty, fragmenty;
- czyta dziecięce książki i czasopisma;
- zachowuje kształt i czytelność pisma (poprawne łączenie liter w wyrazach, zachowanie proporcji liter wielkich i małych, rozmieszczenie liter i wyrazów w liniaturze, odstępy między wyrazami w zdaniu);
- przepisuje uzupełniając tekst z lukami;
- indywidualnie zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie po uprzedniej pracy zbiorowej;
- redaguje i pisze życzenia, listy, zaproszenia;
- samodzielnie redaguje i zapisuje zdania opisujące przedmiot na podstawie bezpośredniej obserwacji i po uprzednim omówieniu;
- pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy z trudnościami ortograficznymi oraz krótkie teksty wcześniej omówione na zajęciach;
- rozpoznaje litery, głoski, sylaby w wyrazach, wyrazy w zdaniu, samogłoski, spółgłoski, rodzaje zdań (oznajmujące, pytające, rozkazujące);
- rzeczowniki jako wyrazy oznaczające nazwy osób, zwierząt, roślin i rzeczy, rodzaje rzeczownika (męski, żeński, nijaki);

- czasowniki jako wyrazy oznaczające nazwy czynności, liczby czasownika (pojedyncza i mnoga);
- zgodność form rzeczownika i czasownika w liczbie;
- wyodrębnia w utworze literackim postacie, zdarzenia, miejsce i czas akcji;
- ustala kolejność zdarzeń;
- określa nastrój utworu;
- rozpoznaje zwrotki i rymy w wierszu;
- rozumie i stosuje poznane przysłowia oraz związki frazeologiczne;
- dobiera wyrazy o podobnym lub przeciwnym znaczeniu.

Klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie słuchania. Uczeń:

1. słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;
2. wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
3. słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby;
4. słucha uważnie wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, przedstawień, świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych; przejawia zachowanie adekwatne do sytuacji; słucha tekstów interpretowanych artystycznie, szuka własnych wzorców poprawnej artykulacji i interpretacji słownej w języku ojczystym;
5. słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedziania się, szczególnie w momencie wskazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

2. Osiągnięcia w zakresie mówienia. Uczeń:

1. wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu;
  2. formułuje pytania dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia;
  3. wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym;
  4. porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy, omawia treść przeczytanych tekstów i ilustracji; nadaje znaczenie i tytuł obrazom, a także fragmentom tekstów;
  5. układa w formie ustnej opowiadanie oraz składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy;
  6. recytuje wiersze oraz wygłasza z pamięci krótkie teksty prozatorskie;
  7. dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażającą empatię i szacunek do rozmówcy;
  8. wykonuje eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi.
3. Osiągnięcia w zakresie czytania. Uczeń:
1. czyta płynnie, poprawnie i wyraziście na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w toku zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych;
  2. czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszycie oraz teksty drukowane;
  3. wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń, ich wzajemną zależność, odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych, postacie główne i drugorzędne; wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia swą ocenę, wskazuje wydarzenie zmieniające postępowanie bohatera, określa nastrój w utworze; odróżnia elementy świata fikcji od

realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;

4. wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia lub określone przez nauczyciela;
5. eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadania twórcze, np. dalsze losy bohatera, komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu;
6. wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis;
7. czyta samodzielnie wybrane książki.

4. Osiągnięcia w zakresie pisania. Uczeń:

1. pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły, w jednej linii; rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst;
2. układa i zapisuje opowiadanie złożone z 6–10 poprawnych wypowiedzeń w ramach zagadnień opracowanych podczas zajęć; opisuje np. osobę, przedmiot, element świata przyrody na podstawie własnych obserwacji lub lektury;
3. pisze notatkę, życzenie, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list; zapisuje adres nadawcy i odbiorcy; pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe;
4. pisze z pamięci i ze słuchu; przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
5. stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu, zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne;
6. porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery;

7. zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące różnych dyscyplin naukowych;
  8. stosuje poprawną wielkość liter w zapisie tytułów utworów, książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk;
  9. układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności, układa i zapisuje plan wypowiedzi.
5. Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego. Uczeń:
1. wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski;
  2. rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
  3. przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone;
  4. rozróżnia rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i stosuje je w poprawnej formie;
  5. rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym;
  6. łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdanie pojedyncze i zdanie złożone;
  7. odróżnia i nazywa utwory wierszowane od pisanych prozą, określa, który tekst jest notatką, zagadką, listem, życzeniem, podziękowaniem, ogłoszeniem, opowiadaniem, opisem, listem.
6. Osiągnięcia w zakresie samokształcenia. Uczeń:
1. podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego;

2. korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii czy zasobów internetu i rozwija swoje zainteresowania;
3. wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

Edukacja matematyczna

Klasa I

Orientacja w przestrzeni

- określa położenie przedmiotów względem obserwatora
- wyznacza kierunki w przestrzeni: na lewo, na prawo, do przodu, do tyłu, w górę i w dół.
- ocenia odległości między obiektami: daleko – blisko, bliżej – dalej, blisko – bliżej – najbliżej;
- używa zwrotów: za, przed, nad, pod, do, z, w, na zewnątrz, wewnątrz;
- określa następne i poprzednie obiekty;

Zbiory

- klasyfikuje przedmioty według wyróżnionej cechy;
- tworzy zbiór zgodnie z podanym warunkiem;
- ustala warunek, który spełniają elementy zbioru;
- przelicza elementy zbioru;
- porównuje liczebność dwóch zbiorów;

- rozumie pojęcia: mniej – więcej – tyle samo i zapisuje te relacje za pomocą znaków: <, >, = .

Cechy wielkościowe

- przypisuje przedmiotom cechy typu: krótki, szeroki, wysoki, długi, gruby np.;
- porównuje przedmioty pod względem wybranej cechy: np., długi – krótki, długi – dłuższy – najdłuższy:
- porządkuje przedmioty wg wielkości np., układa patyczki od najmniejszego do największego i odwrotnie (tworzenie ciągów rosnących bądź malejących)

Liczenie

- przelicza obiekty; używa liczb w aspektach: kardynalnym, porządkowym i miarowym;
- wymienia liczebniki od wybranej liczby, także wstak (w zakresie 20);
- zapisuje liczby za pomocą cyfr;
- rozkłada liczby pierwszej dziesiątki na składniki;
- porównuje liczby w zakresie 10;
- zapisuje działania za pomocą znaków matematycznych;
- wykonuje obliczenia pieniężne w zakresie 10; zna monety: 1zł, 2zł, 5zł i banknot 10zł;
- zna pojęcie długu i rozumie konieczność płacenia go;
- rozwiązuje proste zadania tekstowe i zapisuje jego rozwiązanie;
- radzi sobie w sytuacjach życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga dodawania lub odejmowania.

Pomiar

- czasu kalendarzowego:
  - nazywa dni tygodnia i miesiące w roku, wymienia je we właściwej kolejności;
  - zna i nazywa pory roku:
  - orientuje się , do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać np., wyszukuje ważne dla dziecka daty (urodziny, imieniny, święta);
- czasu zegarowego:
  - zna tarczę zegara i rozumie rolę poszczególnych wskazówek;
  - odczytuje pełne godziny na zegarze:

- mierzy upływ czasu na pełnych godzinach;
- rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala mu się orientować w ramach czasowych zajęć szkolnych i domowych obowiązków:

- długości:

- mierzy długość różnych przedmiotów różnymi miarkami:
- wskazuje przydatność niektórych części ciała do wykonywania pomiaru: stopa, dłoń, palec, przedramię;
- zna linijkę i jednostkę długości: centymetr;
- mierzy długość linijką w zakresie 10 cm:
- porównuje długości obiektów:

- ciężaru:

- ważenie przedmiotów na wadze szalkowej bez użycia odważników;
- stosuje określenia: cięższy – lżejszy – tak samo ciężki; tu więcej – tu mniej – a tu tyle samo;
- wie, że towar w sklepie pakowany jest według wagi.

- pojemności:

- odmierza płyny kubkiem (szklanką) i litrowym naczyniem:
- wie, że cztery kubki to jeden litr, a 2 – 3 kubki to mniej niż jeden litr.

Figury geometryczne

- dostrzega kształty różnych figur geometrycznych w otoczeniu;
- rysuje figury za pomocą szablonów;
- obrysowuje modele figur, układanie ich z patyczków:
- tworzy kształty różnych figur poprzez rozcinanie, zginanie, układanie jednych figur z drugich:
- odróżnia i nazywa takie figury jak: koło, trójkąt, prostokąt, kwadrat:
- rysuje i mierzy odcinki (w zakresie 10 cm).

Orientacja w przestrzeni

- określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów;
- określa swoje usytuowanie w przestrzeni;
- wyznacza kierunki na kartce papieru i w przestrzeni: na lewo, na prawo, do przodu, do tyłu, w górę, w dół;
- określa kierunki pośrednie, np., w górnym prawym rogu, z lewej strony, w dolnym rogu np.;
- ocenia odległości między obiektami: mierzy linijką niewielkie odległości;
- używa ze zrozumieniem zwrotów: za, pod, nad, od, do wewnątrz, na zewnątrz, obok, w zza np.

Zbiory

- grupuje przedmioty według jednej, dwóch lub kilku cech;
- tworzy zbiór przedmiotów zgodnie z podanym warunkiem;
- ustala warunek spełniany przez dany zbiór;
- tworzy zbiory liczb, np., zbiór liczb jednocyfrowych, liczb parzystych;
- stosuje schematy Venna („pętle”) do obrazowania zadań tekstowych.

Cechy wielkościowe

- porównuje dwa lub trzy przedmioty według wybranej cechy: grubość, długość, szerokość, wysokość, ciężar, prędkość np.;
- porządkuje przedmioty od najmniejszego do największego i na odwrót;
- porównuje wielkości liczb i porządkuje je w ciągach rosnących i malejących.

Liczenie

- zna i wymienia liczby drugiej dziesiątki;
- rozumie pojęcia: liczby jednocyfrowe, liczby dwucyfrowe;
- zapisuje liczby cyframi arabskimi;
- zna strukturę liczby dwucyfrowej; wyróżnia rząd jedności i dziesiątek;
- porównuje liczby dwucyfrowe; umieszcza je na osi liczbowej;
- porządkuje liczby dwucyfrowe według wielkości – rosnąco i malejąco;

- zapisuje i odczytuje liczby zapisane znakami rzymskimi od I – XII;
- dodaje i odejmuje liczby wewnątrz drugiej dziesiątki, np., $10 + 2 =$, $16 + 3 =$, $19 - 6 =$, $15 - 5 =$;
- dodaje i odejmuje w zakresie 20 z przekroczeniem progu dziesiątkowego;
- zna i stosuje prawo przemienności dodawania;
- rozumie pojęcia: o 2 więcej, o 2 mniej;
- oblicza dodawanie i odejmowanie z zastosowaniem zera: $5 + 0 =$, $12 - 0 =$;
- wykonuje obliczenia pieniężne (złotówki i grosze);
- rozumie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne;
- potrafi sprawdzić poprawność odejmowania za pomocą dodawania;
- rozwiązuje łatwe równania z niewiadomą w postaci okienka;
- rozwiązuje proste zadania tekstowe na dodawanie i odejmowanie;
- rozumie mnożenie jako dodawanie jednakowych składników;
- rozumie dzielenie jako mieszczanie i jako podział;
- mnoży i dzieli w zakresie 30;
- rozumie związek mnożenia z dzieleniem;
- rozwiązuje proste zadania tekstowe na mnożenie i dzielenie.

Pomiar

- czasu kalendarzowego:
  - wymienia kolejne dni tygodnia:
  - rozumie, że tydzień to 7 dni: oblicza upływ tygodnia od dowolnego dnia: np., od środy do środy:
  - nazywa aktualną porę roku;
  - zapisuje datę dwoma sposobami: miesiąc znakiem rzymskim i cyfrą arabską.
  - nazywa kolejne miesiące.
- czasu zegarowego:
  - odczytuje pełne godziny z tarczy zegarowej w systemie 12-godzinnym; używa określeń: piąta rano, piąta po południu, jedenasta w nocy:

- rozumie pojęcie minuty; odczytuje godziny i minuty w systemie 12-godzinnym, np., piętnaście

minut po godzinie szóstej, za dwadzieścia minut godzina czwarta;

- dokonuje prostych obliczeń zegarowych na pełnych godzinach.

▪ długości:

- mierzy długości różnych przedmiotów linijką, metrem krawieckim, stolarskim;

- rysuje i mierzy długości odcinków;

- porównuje długości mierzonych odcinków.

▪ ciężaru:

- zna i stosuje w obliczeniach jednostkę masy: kilogram;

- waży na wadze szalkowej; odważniki 1 kg, 2 kg, 5 kg;

- dokonuje proste obliczenia wagowe.

▪ pojemności:

- odmierza płyny naczyniami i używa określeń: litr, pół litra;

- wykonuje proste obliczenia, w których występują pełne litry.

Figury geometryczne

▪ rozróżnia figury z grupy wielokątów: trójkąty, czworokąty, pięciokąty; bada ich cechy; dostrzega ich kształty w otoczeniu;

▪ rozumie pojęcia: trójkąt, kwadrat, prostokąt; wyróżnia charakterystyczne cechy tych figur; dostrzega cechy wspólne i cechy różniące;

▪ rysuje odcinki o podanej długości;

▪ mierzy długość wskazanych odcinków; porównuje długości odcinków.

Klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych.

Uczeń:

1. określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni; określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów oraz osób;

określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku);

2. porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej, np. długości czy masy; dokonuje klasyfikacji przedmiotów;
3. posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos.

2. Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności. Uczeń:

1. liczy (w przód i wstecz) od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.;
2. odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr, liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1 500, 10 000, 800 000);
3. wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, setki itd., określa kolejność, posługując się liczbą porządkową;
4. porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; rozumie sformułowania typu: liczba o 7 większa, liczba o 10 mniejsza; stosuje znaki: $<$, $=$, $>$.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami. Uczeń:

1. wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia oraz związki między nimi; korzysta intuicyjnie z własności działań;
2. dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach);
3. mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia; mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20; rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko); stosuje własne strategie, wykonując obliczenia; posługuje się znakiem równości i znakami czterech podstawowych działań;

4. dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub, wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik; oblicza sumy i różnice większych liczb w prostych przykładach typu: $250 + 50$, $180 - 30$; mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań; przy obliczeniach stosuje własne strategie.

4. Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych. Uczeń:

1. analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste i wybrane złożone; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób;
2. układa zadania i je rozwiązuje, tworzy łamigłówki matematyczne, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną; wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych.

5. Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych. Uczeń:

1. rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu (w tym na ścianach figur przestrzennych) i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linii odcinki i łamane; rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując sieć kwadratową;
2. mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych itp.; podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości: centymetr, metr, milimetr; wyjaśnia związki między jednostkami długości; posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi; wyjaśnia pojęcie kilometr;
3. mierzy obwody różnych figur za pomocą narzędzi pomiarowych, także w kontekstach z życia codziennego; oblicza obwód trójkąta i prostokąta (w tym także kwadratu) o danych bokach;

4. dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka.
6. Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji. Uczeń:
1. klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka;
  2. dzieli na dwie i cztery równe części, np. kartkę papieru, czekoladę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć;
  3. wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej;
  4. odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, minuta, sekunda; posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera; zapisuje daty np. swojego urodzenia lub datę bieżącą; posługuje się kalendarzem; odczytuje oraz zapisuje znaki rzymskie co najmniej do XII;
  5. mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją;
  6. dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych;
  7. waży; używa określeń: kilogram, dekagram, gram, tona; zna zależności między tymi jednostkami; odmierza płyny; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;
  8. wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne;

9. wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

Edukacja informatyczna

klasa I

Uczeń:

- poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego
- posługuje się komputerem w zakresie uruchamiania programu
- korzysta z myszy i klawiatury
- wie jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia
- wie jaka jest poprawna pozycja ciała przy pracy z komputerem, jaka jest bezpieczna odległość oczu od monitora
- stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera

klasa II

Uczeń:

- zna podstawowe elementy budowy stanowiska komputerowego
- poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego
- posługuje się komputerem w zakresie uruchamiania programu
- korzysta z myszy i klawiatury
- umie posługiwać się wybranymi programami i grami edukacyjnymi
- wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia
- wie, jaka jest prawidłowa pozycja ciała przy pracy z komputerem, jaka jest bezpieczna odległość oczu od monitora
- rozumie, jakie zagrożenia wynikają z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu w komunikacji multimedialnej
- stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera i multimediiów

klasa III

1.

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów.

Uczeń:

1. układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności;
2. tworzy polecenie lub sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu;
3. rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.

2. Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych. Uczeń:

1. programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami, pojedyncze polecenia, a także ich sekwencje sterujące obiektem na ekranie komputera bądź innego urządzenia cyfrowego;
2. tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia; powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania, rachowania i prezentowania swoich pomysłów;
3. zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi. Uczeń:

1. posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania;
2. kojarzy działanie komputera lub innego urządzenia cyfrowego z efektami pracy z oprogramowaniem;
3. korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych.

4. Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych. Uczeń:

1. współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;

2. wykorzystuje możliwości technologii do komunikowania się w procesie uczenia się.
5. Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń:
  1. posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami;
  2. rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet;
  3. przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w internecie.

Edukacja przyrodnicza

Klasa I

- rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w różnorodnych środowiskach przyrodniczych /park, las, pole uprawne, sad, ogród/;
- zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku /odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy/;
- posiada praktyczne umiejętności uprawy roślin w klasowym kąci przyrody;
- nazywa czynniki sprzyjające wzrostowi roślin;
- wie o korzyściach, jakie przynoszą zwierzęta pożyteczne /niszczenie szkodników, spulchnianie gleby, zapylanie kwiatów/;
- zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka /wypalanie łąk, pożary lasów, zanieczyszczenie wód i powietrza/;
- świadomie angażuje się w ochronę przyrody /pomoc zwierzętom, pielęgnowanie roślin, zachowanie ciszy w lesie/;
- zna zagrożenia ze strony zwierząt /chore i niebezpieczne/ i roślin /trujące /;
- wie, jakie znaczenie ma woda w przyrodzie;
- rozumie konieczność oszczędzania wody;
- rozumie konieczność segregacji śmieci i sens stosowania opakowań ekologicznych;
- obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz pogody;

- potrafi dostosować ubiór do panujących warunków pogodowych na podstawie informacji radiowych i telewizyjnych;
- nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku;
- zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych tj. burza, huragan, powódź, pożar;
- zna sposoby zachowania się w sytuacjach zagrożenia;

Klasa II

- zna wybrane zagadnienia przyrodnicze / dzień i noc, cztery pory roku, miesiące, składniki pogody/;
- sprawuje opiekę nad klasowymi roślinami, obserwuje i określa warunki potrzebne do ich wzrostu;
- poznaje przyrządy do obserwacji pogody /termometr, barometr, ciśnieniomierz, wiatromierz/; odczytuje wskazania termometru;
- obserwuje pogodę i prowadzi kalendarz pogody;
- rozumie konieczność higienicznego i racjonalnego odżywiania się;
- poznaje zasadę obiegu wody w przyrodzie;
- odczytuje mapę fizyczną Polski /wskazuje stolicę, główne miasta i rzeki/;
- wyróżnia na mapie typowe krajobrazy: nizinny, górski, nadmorski;
- wskazuje na mapie Europy Polskę i jej sąsiadów;
- poznaje nazwy kontynentów oraz warunki życia na Antarktydzie;
- dokarmia zwierzęta zimą; zna sposoby zabezpieczania roślin przed zimą;
- umie stosować proste przyrządy do obserwacji przyrodniczych /lupa, lornetki/;
- prowadzi działania na rzecz ochrony przyrody;
- praktycznie poznaje wiadomości z zakresu: segregacja śmieci, recykling, oszczędzanie wody i elektryczności;
- nabywa umiejętności racjonalnego trybu życia;
- poznaje drogę listu od nadawcy do odbiorcy;
- rozróżnia warzywa i owoce oraz ich wartości odżywcze; zna sposoby ich przechowywania i przetwarzania;
- poznaje prace ogrodowe i polowe oraz narzędzia i maszyny rolnicze;
- zna budowę i rolę kwiatu;

- poznaje rośliny łąkowe, ogrodowe i polne /w tym chwasty/;
- rozróżnia szkodniki roślin i zwierzęta pożyteczne;
- rozróżnia rodzaje lasów i rozpoznaje drzewa po kształcie liści i owocach;
- poznaje budowę grzyba; rozpoznaje grzyby jadalne i trujące;
- poznaje zwierzęta leśne oraz ich sposoby na przetrwanie zimy;
- obserwuje zmiany w parku w różnych porach roku;
- zna potrzeby zwierząt domowych i tryb ich życia;
- zna zwierzęta hodowlane oraz korzyści z hodowli;
- rozpoznaje i nazywa wybrane zwierzęta egzotyczne;
- właściwie zachowuje się wobec nieznanymi i dzikich zwierząt.

Klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego. Uczeń:
  1. rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną;
  2. rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw, las, las gospodarczy; określa składowe i funkcje ekosystemu na wybranym przykładzie, np. las, warstwy lasu, polany, torfowiska, martwe drzewo w lesie;
  3. rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym;
  4. odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia;
  5. prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi, hodowlanymi i innymi;
  6. planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych, tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego;

7. chroni przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu – miejscowości, regionie;
  8. segreguje odpady i ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania.
2. Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku. Uczeń:
1. przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych;
  2. posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej;
  3. posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;
  4. dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;
  5. reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;
  6. wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych; ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;
  7. przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia;
  8. ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet;
  9. rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego;
  10. stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;

11. ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;
  12. ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej, publicznej; sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi;
  13. stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;
  14. ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
  15. ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka.
3. Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej. Uczeń:
1. określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy, opisuje charakterystyczne formy terenu, składniki przyrody, charakterystyczne miejsca, np. miejsca pamięci narodowej, najważniejsze zakłady pracy, w tym ważniejsze przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe, interesujące zabytki, pomniki, tereny rekreacyjne, parki krajobrazowe, parki narodowe;
  2. wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych;
  3. czyta proste plany, wskazuje kierunki główne na mapie, odczytuje podstawowe znaki kartograficzne map, z których korzysta; za pomocą komputera, wpisując poprawnie adres, wyznacza np. trasę przejazdu rowerem;
  4. wymienia nazwę stolicy Polski i charakterystyczne obiekty, wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju, wskazuje na mapie jej położenie;
  5. przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne np. artystyczną działalność człowieka, w której Polska odnosi sukcesy lub z niej słynie;
  6. wyznacza kierunki główne w terenie na podstawie cienia, określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów;

7. przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.

Edukacja społeczna

Klasa I

Odróżnianie dobra i zła w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.

1. Odróżnianie dobra i zła w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi :

- potrafi odróżnić co jest dobre i wartościowe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi;
- wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym;
- wie, że nie należy kłamać lub zatajać prawdy;
- wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich;
- zna zasady bycia dobrym kolegą.

2. Współpraca z innymi i przestrzeganie reguł:

- współpracuje z innymi w zabawie, nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych;
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej i w świecie dorosłych;
- grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy;
- jest uczynny i uprzejmy wobec innych (kłania się starszym);

3. Troska o własne bezpieczeństwo i ochrona innych:

- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego;
- zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi, wie do kogo i w jaki sposób należy

zwrócić się

o pomoc;

- niesie pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych;
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia własnych pragnień kosztem innych i

kosztem

niszczenia otoczenia.

Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny i społeczności lokalnej.

1. Uświadamianie roli rodziny w życiu jednostki:

- wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny;
- potrafi okazywać swoim bliskim miłość i przywiązanie;
- identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami.

2. Poznawanie relacji rodzinnych i obowiązków z nich wynikających:

- zna relacje rodzinne między najbliższymi;
- wywiązuje się z powinności wobec nich
- wie, że nie należy dążyć do zaspokajania swoich pragnień kosztem innych członków

rodziny.

3. Dostosowanie oczekiwań własnych do realiów ekonomicznych rodziny:

- rozumie, że pieniądze otrzymuje się za pracę;
- wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie należy chwalić się bogactwem

ani

dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudnych warunkach;

- pomaga innym i umie dzielić się z potrzebującymi.

4. Zdobywanie wiadomości na temat swojej miejscowości i jej mieszkańców:

- potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto);
- zna pracę ludzi w swojej miejscowości (wybrane zawody);
- wie, w jaki sposób i do kogo może zwrócić się o pomoc.

Wychowanie patriotyczne w poczuciu przynależności do kraju i Europy (Unii Europejskiej).

1. Kształtowanie tożsamości narodowej;

- wie, jakiej jest narodowości i że mieszka w Polsce;
- zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn);
- wymienia niektóre zwyczaje i obrzędy, typowe dla polskiej tradycji i kultury;

2. Wychowanie w poczuciu przynależności do społeczności iiii kultury europejskiej:

- wie, że Polska znajduje się w Europie;
- rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.

3. Wyrabianie postaw tolerancji dla innych kultur i narodów:

- wie, że są różnice między ludźmi różnych narodów i kultur;
- szanuje prawo innych do własnej odrębności i tradycji.

Klasa II

Odróżnianie dobra i zła w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.

1.Odróżnianie dobra od zła w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi:

- odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym;
- wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym;
- wie, że nie należy krzywdzić słabszych;
- wie, że nie należy kłamać lub zatajać prawdy;
- zna zasady bycia dobrym kolegą i respektuje je;
- zdaje sobie sprawę z tego, jak ważna jest prawdomówność, stara się przeciwdziałać kłamstwu i obmowie;
- potrafi dostrzegać kiedy postaci z legend, baśni, opowiadań nie przestrzegają reguł prawdomówności, uczciwości, koleżeńskości i In.;
- wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich.

2.Współpraca z innymi i przestrzeganie reguł:

- współpracuje z innymi w zabawie, nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych;
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej i w świecie dorosłych;
- grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy;
- jest uczynny i uprzejmy wobec innych;
- uczestniczy w szkolnych wydarzeniach w miarę swych możliwości.

3. Troska o własne bezpieczeństwo i ochrona innych:

- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego;
- zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi, wie do kogo i w jaki sposób należy zwrócić się o pomoc;
- zna numery telefonów pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112;
- niesie pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych;
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych i kosztem niszczenia otoczenia;
- stara się chronić przyrodę i szanować ją.

Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny i społeczności lokalnej.

1. Uświadamianie roli rodziny w życiu jednostki:

- wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny;
- wie, jakie relacje są między najbliższymi;
- potrafi okazywać swoim bliskim miłość i przywiązanie;
- identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami.

2. Poznawanie relacji rodzinnych i obowiązków z nich wynikających:

- podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie wywiązuje się z nich;
- wie, że nie należy dążyć do zaspokajania swoich pragnień kosztem innych członków rodziny;
- wie, jaki zawód wykonują jego rodzice i inni członkowie najbliższej rodziny.

3. Dostosowanie oczekiwań własnych do realiów ekonomicznych rodziny:

- rozumie, że pieniądze otrzymuje się za pracę;
- rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny,
- potrafi dostosować własne oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny'
- wie, że ludzie żyją w różnych warunkach dlatego nie należy chwalić się bogactwem ani

- dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach,
- pomaga innym i umie dzielić się z potrzebującymi.

4. Zdobywanie wiadomości na temat swojej miejscowości i jej mieszkańców:

- potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto);
- zna pracę ludzi w swojej miejscowości (wybrane zawody);
- zna najbliższą okolicę, ważniejsze obiekty, tradycje;
- wie, do kogo i w jaki sposób może zwrócić się o pomoc;
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania.

Wychowanie patriotyczne w poczuciu przynależności do kraju i Europy (Unii Europejskiej)

1. Kształtowanie tożsamości narodowej:

- wie, że jest Polakiem i że mieszka w Polsce;
- zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn);
- zna niektóre, ważne dla Polski wydarzenia historyczne;
- wymienia niektóre zwyczaje i obrzędy, typowe dla polskiej tradycji i kultury.

2. Wychowanie w poczuciu przynależności do społeczności i kultury europejskiej:

- wie, że Polska znajduje się w Europie;
- rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej;
- zna nazwy krajów sąsiadujących z Polską i potrafi określić ich położenie w stosunku do
swojego kraju.

Klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego. Uczeń:

1. identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;
2. wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;
3. przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;
4. ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne;
5. przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres, adres szkoły, zawód i miejsce pracy rodziców; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób; jest powściągliwy w używaniu takich danych w sytuacjach nowych i wirtualnych;
6. rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne, a także inne narodowości;
7. opowiada ciekawostki historyczne dotyczące regionu, kraju, wyróżniając w nich postaci fikcyjne i realne;
8. stosuje pojęcia: porozumienie, umowa; uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole; wymienia przykłady powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, np. stowarzyszenia pomocy chorym i niepełnosprawnym dzieciom, organizacje ekologiczne, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa czy Unia Europejska;

9. szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;
10. wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu i komunikuje się za pomocą nowych technologii.

2. Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym. Uczeń:

1. opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego, wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych, przedstawia wybrane legendy dotyczące regionu, w którym mieszka lub inne;
2. rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy, mundur wojskowy, wybrane stroje ludowe, np. związane z regionem Polski, w którym mieszka;
3. uczestniczy w świątach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej; wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.;
4. rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie „patron”, wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski;
5. wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich;
6. opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, że stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie, papier, mydło, instrumenty muzyczne itp.;
7. opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wielkich Polakach: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka – cichociemna gen. Elżbieta Zawacka „Zo”.

Edukacja muzyczna

Klasa I

Uczeń:

- powtarza głosem proste melodie,
- śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru,
- wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne,
- realizuje proste tematy rytmiczne ,
- odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych,
- świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalne i niewerbalne,
- wyraża nastroj i charakter muzyki pływając i tańcząc,
- reaguje na zmianę tempa i dynamiki,
- kulturalnie zachowuje się na koncercie,
- potrafi przyjąć właściwą postawę podczas śpiewania hymnu narodowego,
- rozpoznaje różne rodzaje muzyki na podstawie nastroju, tempa i innych elementów,
- dostrzega różnice w charakterze słuchanej muzyki,
- wyraża swe doznania związane z poznawanymi utworami muzycznymi i ilustruje je za pomocą obrazów, ruchu i słów,
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać,
- potrafi rozpoznać i nazwać niektóre znaki muzyczne (oznaczenia metrum, klucz wiolinowy, półnuty, ćwierćnuty i odpowiadające im pauzy).

Klasa II

Uczeń:

- powtarza głosem proste melodie,
- śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru,
- wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne,
- realizuje proste tematy rytmiczne,
- odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych,

- potrafi realizować proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych,
- świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie,
- umie odróżnić podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, tempo),
- wyrażał nastrój i charakter muzyki pływając i tańcząc,
- reaguje na zmianę tempa i dynamiki,
- potrafi tańczyć kroki i figury krakowiaka i polki,
- zna i tańczy kroki i figury wybranego tańca ludowego,
- kulturalnie zachowuje się na koncercie,
- uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią,
- potrafią przyjąć właściwą postawę podczas śpiewania hymnu narodowego,
- rozpoznaje różne rodzaje muzyki na podstawie nastroju, tempa i innych elementów,
- dostrzega różnice w charakterze słuchanej muzyki,
- wyraża swe doznania związane z poznawanymi utworami muzycznymi i ilustruje je za pomocą obrazów, ruchu i słów,
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać,
- potrafi rozpoznać i nazwać niektóre znaki notacji muzycznej (oznaczenia metrum, klucz wiolinowy, półnuty, ćwierćnuty i odpowiadające im pauzy).

Klasa III

1.

1. Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki. Uczeń:

1. słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje;
2. słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp. oraz z towarzyszeniem prostych opracowań instrumentalnych;
3. reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych;

4. odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne, głosy ludzkie: sopran, bas; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne;
5. rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór, orkiestrę;
6. rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp.;
7. słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych.

2. Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej. Śpiew. Uczeń:

1. śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt;
2. nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt w tym świąt narodowych;
3. śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich, kilka utworów patriotycznych i historycznych;
4. śpiewa dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech, przy zachowaniu naturalnej skali głosu;
5. rozpoznaje i śpiewa hymn Polski;
6. śpiewa kilka wybranych krótkich piosenek w języku obcym.

3. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec. Uczeń:

1. przedstawia ruchem treść muzyczną (np. dynamikę, nastrój, wysokość dźwięku, tempo, artykulację) oraz treść pozamuzyczną (np. fabułę, odczucia, przekład znaczeniowy słów);
2. interpretuje ruchem schematy rytmiczne;
3. tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami;

4. wykonuje pląsy;
5. porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu do muzyki i przy muzyce;
6. tworzy sekwencje i układy poruszania się do ulubionych przez siebie utworów muzycznych, wykorzystuje je do animacji i zabawy w grupie;
7. tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych, ludowych polskich oraz innych krajów Europy i świata).

Edukacja techniczna

Klasa I

- rozpoznaje i wykorzystuje materiały przydatne do majsterkowania: przyrodnicze, papiernicze, włókiennicze, tworzywa sztuczne;
- umie nazwać materiały i narzędzia używane podczas zajęć;
- zna cechy wybranych materiałów: miękki- twardy, gładki- chropowaty, lśniący- matowy;
- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami i przyborami;
- poprawnie trzyma nożyczki;
- wykorzystuje poznawane sposoby łączenia materiałów poprzez: sklejanie, zszywanie, spinanie;
- umie ciąć papier po linii prostej;
- zgina papier po linii przerywanej;
- zna znaczenie linii ciągłej i przerywanej w rysunku technicznym;
- poprawnie i starannie wykonuje prace z gotowych szablonów;
- umie wysłuchać i zinterpretować instrukcję słowną;
- oszczędnie gospodaruje materiałami, poprawnie je przechowuje;
- doprowadza prace do końca;
- utrzymuje porządek wokół siebie (na swoim stoliku, w szatni), sprzęta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku;

- wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i dziś siły przyrody (wiatr, wodę), majsterkuje, np. latawce, wiatraczki, tratwy;
- zna ogólne zasady działania urządzeń domowych (np. latarki, odkurzacza, zegara, telefonu), posługuje się nimi nie psując ich;
- wie, jak bezpiecznie posługiwać się w domu urządzeniami elektrycznymi i gazowymi;
- zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych;
- wie, jak bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji;
- wie, jak zachować się w sytuacji wypadku, np. umie powiadomić dorosłych;
- poznaje zawody związane z techniką;

Klasa II

- rozróżnia materiały przydatne do majsterkowania: przyrodnicze, drewniane, papiernicze, włókiennicze, tworzywa sztuczne;
- zna cech wybranych materiałów: miękki- twardy, gładki- chropowaty, giętki- łamliwy, lśniący- matowy;
- poprawnie dobiera materiał do wykonania zaplanowanego wytworu;
- coraz sprawniej i bezpiecznie posługuje się narzędziami i przyborami;
- określa funkcję poszczególnych narzędzi (do szycia, do cięcia, do sklejanego, do zbijania, itp.);
- coraz sprawniej łączy materiały za pomocą: zszywania, sklejanego, zginania, zbijania, spinania;
- wycina po linii prostej i krzywej;
- umie przeczytać i objaśnić podaną instrukcję;
- wie do czego służy szablon i umie go wykorzystać;
- wykazuje się pomysłowością przy tworzeniu swojego dzieła;
- w miarę możliwości buduje z różnorodnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu, np. szałas, namiot, wagę, tor przeszkód;
- w miarę możliwości konstruuje urządzenia techniczne z przygotowanych zestawów do montażu, np. dźwig, samochód, samolot, statek, dom;
- dba o narzędzia, przechowuje je w odpowiednim miejscu, zabezpieczone;
- doprowadza prace techniczne do końca;
- utrzymuje porządek wokół siebie, sprzęta po sobie i pomaga innym;

- poznaje budowę odkurzacza, miksera, sokowirówki- określa ich rolę, - wskazuje części składowe;
- wie, jak bezpiecznie korzystać z urządzeń, szczególnie elektrycznych, wskazuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego ich użytkowania;
- zna historię wybranych wynalazków, np. od gęsiego do wiecznego pióra; od łuczywa do żarówki;
- nazywa maszyny i urządzenia techniczne: np. samochody, samoloty, helikoptery, statki, łodzie, telefony, komputery;
- rozpoznaje rodzaje budowli: domy mieszkalne, fabryki, biurowce, wieże, itp.;
- wie, jak bezpiecznie poruszać się po drogach, w miejscach publicznych i korzystać ze środków komunikacji;
- wie, jak zachować się w sytuacji wypadku, drobnych skaleczeń, zna telefony alarmowe;
- poznaje zawody związane z techniką;

Klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy. Uczeń:
  1. planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace współdziała w grupie;
  2. wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa;
  3. ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń;
  4. organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa, z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.

2. Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania. Uczeń:
  1. odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną;
  2. wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne:
    1. z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązanie, szycie lub zszywanie zszywkami, sklejanie taśmą itp.,
    2. używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,
    3. bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe nacinane,
    4. z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna;
  3. stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych;
  4. wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.
3. Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych. Uczeń:
  1. wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole;
  2. posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi, urządzeniami z gospodarstwa domowego, a także urządzeniami dostępnymi w szkole.

Edukacja plastyczna

Klasa I

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieleni), malarstwo, rzeźbę, grafikę
- wypowiada się na ich temat poznanych
- potrafi odróżnić techniki malarskie od graficznych
- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie
- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy
- wykonuje prace malarskie i graficzne, typowe dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
- wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (wykonuje rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.)
- wykonuje proste rekwizyty (lalka, pacynka itp.) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych
- tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką
- wykonuje ilustracje scen i sytuacji zgodnie z podanym kodem barw i kształtów (kolorowanki)
- w miarę możliwości korzysta z narzędzi medialnych w swojej działalności twórczej
- przestrzega rozsądnych ram czasowych korzystania z komputera
- zna zagrożenia zdrowotne, wynikające z niewłaściwego korzystania z narzędzi multimedialnych

Klasa II

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieleni)
- wypowiada się na temat poznanych obiektów
- potrafi podać przykłady wytworów architektury typowej dla swojej okolicy oraz wskazać zabytki architektoniczne swego regionu
- rozpoznaje wybrane dzieła malarskie

- potrafi odróżnić techniki malarskie od graficznych
- wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej
- poznaje wybrane przykłady sztuki rzeźbiarskiej
- potrafi wskazać cechy charakterystyczne rzeźby ludowej, typowej dla swojego regionu
- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie
- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura
- umie zastosować określone narzędzia i materiały
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy
- wykonuje prace malarskie i graficzne, typowe dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
- wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (wykonuje rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.)
- wykonuje proste rekwizyty (lalka, pacynka itp.) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych
- tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką
- korzysta z narzędzi medialnych w swojej działalności twórczej
- umie korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki
- posiada elementarną wiedzę o prawach autora i stosuje się do nich

klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń. Uczeń:
  1. wyróżnia w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:
    1. kształty obiektów – nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe,
    2. wielkości i proporcje, położenie obiektów i elementów złożonych, różnice i podobieństwa w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt,

3. barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę,
  4. cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się;
2. określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (mozaiki na dywanie, rytmy na przedmiotach użytkowych), otwarte (chmury, papiery ozdobne, pościel, firany), kompozycje o budowie symetrycznej.
2. Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej. Uczeń:
    1. rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem;
    2. maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli;
    3. wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.;
    4. modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, zarówno z materiałów naturalnych i przemysłowych;
    5. powiela za pomocą kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego, np. z korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych;
    6. wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej;
    7. wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie);
    8. ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych;
    9. tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory.
3. Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych. Uczeń:
    1. nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę, w tym dziedziny sztuki użytkowej, np. meblarstwo, tkactwo, ceramikę, hafciarstwo, architekturę, grafikę komputerową;

2. rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret, scena rodzajowa; nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swego pochodzenia lub innych;
3. wyjaśnia pojęcia: oryginał czy kopia obrazu lub rzeźby; miniatura obrazu lub rzeźby; reprodukcja itp.; wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

Wychowanie fizyczne

klasa I

- Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne.
- Uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną.
- Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Pokonuje przeszkody, skacze, biega.
- Wykonuje ćwiczenia równoważne.
- Sprawnie pokonuje tor przeszkód.
- Rzuca i chwyta, kozłuje i toczy piłkę, rzuca do celu.
- Bierze udział w grach i zabawach ruchowych.
- Zna zalety aktywnego wypoczynku.
- Chętnie uczestniczy w wycieczkach.
- Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Rozumie, że należy przestrzegać zasad higieny i właściwie się odżywiać.
- Wie, że nie wolno samodzielnie zażywać żadnych leków.
- Dbą o prawidłową postawę ciała w każdej sytuacji.
- Bierze udział w działaniach mających na celu zapobieganiu chorobom i promowania zdrowego stylu życia.
- Wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga.

Klasa II

- Bierze udział w krótkich marszbiegach.
- Uczy się poprawnie wykonywać ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne.
- Rozumie, że należy dbać o swoją sprawność fizyczną.
- Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Pokonuje przeszkody, skacze, i biega.
- Wykonuje proste ćwiczenia równoważne w różnych układach.
- Systematycznie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne wzmacniające mięśnie brzucha i kręgosłupa.
- Rzuca i chwytą, kozłuje i toczy piłkę.
- Bierze udział w grach i zabawach sportowych.
- Stara się respektować zasady w czasie gier i zabaw.
- Właściwie reaguje na zwycięstwo i porażkę.
- Przestrzega zasad i je respektuje w czasie gier i zabaw.
- Uprawia wybraną dyscyplinę sportową.
- Dbą o higienę osobistą.
- Stara się dbać o ład i porządek otoczenia.
- Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Dostrzega niebezpieczeństwo związane z: zatruciami pokarmowymi, środkami chemicznymi, narkotykami, grzybami, alkoholem, papierosami, lekami, ogniem, urządzeniami elektrycznymi i gazowymi.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsca do zabawy.
- Wie, jak właściwie zachować się w sytuacjach zagrożenia.

Klasa III

1. Osiągnięcia w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia. Uczeń:

1. utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie;
2. dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu;
3. wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia;
4. przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu;
5. ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
6. uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

2. Osiągnięcia w zakresie sprawności motorycznych. Uczeń:

1. przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty;
2. pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega z wysokim unoszeniem kolan, biega w połączeniu ze skokiem, przenoszeniem przyborów np. piłki, pałeczki, z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego, bieg w różnym tempie, realizuje marszobieg;
3. rzuca i podaje jednorącz, w miejscu i ruchu, oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą, rzuca małymi przyborami na odległość i do celu, skacze jednonóż i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała, skacze w dal dowolnym sposobem, skacze przez skakankę, wykonuje przeskok zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze;
4. wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:

1. skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,
  2. czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,
  3. wspina się,
  4. mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,
  5. podnoszenie i przenoszenie przyborów;
5. wykonuje przewrót w przód z przysiadu podpartego;
6. wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem np. na ławeczce gimnastycznej;
7. samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.
3. Osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych. Uczeń:
1. organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez;
  2. zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu;
  3. respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolników, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa;
  4. uczestniczy w zabawach i grach zespołowych, z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek;
  5. wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych: rzuty i chwyt ringo, podania piłki do partnera jednorącz i oburącz w miejscu

lub w ruchu, odbicia piłki, kozłowanie w miejscu i w ruchu, podania piłki w miejscu i w ruchu, prowadzenie piłki, strzał do celu;

6. układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu;
7. jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. hulajnodze, rolkach, rowerze, sankach, łyżwach.